

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Gainae Gotthi tyra[n]nide, & mota ab eo Constantinopoli seditione, &
eiusdem interitu. Cap. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

Episcopus, cum Eutropius ad Basim altaris procumberet, & præmetu consternatus esset, assidens in suggestu, vnde antea, quo facilius audiretur, concionari solebat, orationem in reprehensionem eius habuit. Quia de causa nonnullorum animos admodum videbatur offendere, quod hominem acerbè afflictum non modò non commiseratus est, sed contra vehementer redarguit. Eutropium igitur consulari dignitate exornatum Imperator ob delicta quædam ab illo admissa securi percuti mandauit: & propterea eius nomen ex Consulum albo deletum fuit, & dignitatis illius titulus soli Theodooro collegæ suo ascriptus. Fertur præterea Episcopum Ioannem, etiam Gainam tum præconem liberè, ut solet, & grauiter perstrinxisse, quod non dubitarat ab Imperatore petere, vti una ex illis ecclesiis, quæ intra urbem erant, Arianis eiusdem cum illo religionis fautoribus tribueretur. Porro alios, qui in Repub. magistratus gerebant, aliis de causis cum magna loquendi libertate, quæ illi multorum peperit inimicitias, reprehendit. Vnde Theophilus Alexandriæ Episcopus, statim ut illum ordinauerat Episcopum, cœpit animo sedulò agitare, quo pacto insidias illi machinaretur. Atque ut cum nonnullis coram de hac re ex occulto egit, sic plerisque qui longo locorum interullo ab eo aberant, per literas consilium & voluntatem suam significauit. Nam non modò incredibilis Ioannis loquendi libertas illi permultum attulit molestiæ, Verum etiam quod efficere non poterat, ut Episcopatus Constantinopolis Isidoro ipsius Ecclesiæ presbytero tribueretur. Hoc in loco res fuere Ioannis Episcopi: contra quem hominum malevolentia ab ipso primo Episcopatus sui tempore quodammodo parturire cœpit. Sed de illo plura dicemus postea.

De Gainæ Gotthi tyrānide, & mota ab eo Constantinopoli seditione, & eiusdem interitu.

CAP. VI.

I Stam verò rem planè memorabilem illis ipsis temporibus gestam commemorabo: ostendamque quemadmodum & ipsa ciuitas Constantinopolis, & Romanorum
T 5 fortunæ

S O C R A T . H I S T O R .

fortunæ, admirabili diuinæ prouidentiæ subsidio ex maximo periculo ereptæ fuerint. Sic igitur habetote. Gainas quidam genere Barbarus, Romanorumque ditioni subiectus, & militiae inter illos asiluefactus, ita creuit pedetentim, vti tandem apud Romanos, & equitum & peditum dux declararetur. Qui cum tantum principatus esset consecutus, nec seipsum noscere, nec insolentiam animi sui moderari potuit: sed omnem, vt dicitur, lapidem mouit, vt Romanos suæ potestati subijceret. Idcirco omnem Gotthorum gentem, ex ipsorum regione accersit, eos, qui ad numerū militum augendū erant idonei, retinere apud se constituit. Et quoniam Tribigildus, communione sanguinis cum eo coiunctus, militum, qui versabatur in Phrygia Tribunus erat, & de sententia Gainæ nouis rebus studebat, vniuersam præterea Phrygum gentem subiugauerat, Gainas operam dedit, vt rerum Phrygiarum administrandarum potestas ab Imperatore ei permitteretur: quam rem Arcadius Imperator nihil animo prospiciens, prompto & alaci animo illi concessit. Ille igitur exemplò ad bellum, vt ferebatur, contra Tribigildum gerendum, sed, vt res erat, ad occupandam tyrannidem iter capessit: duxit secum Gotthorum Barbarorum millia non pauca. Qui in Phrygiam ingressus, eam vniuersam subegit. Itaque Romani magna tempestate iactati fuerunt, non modo quod tanta Barbarorum multitudo se Gainæ adiunxerat, sed etiam quod partes Imperij ad Orientem spectantes, erant tanto periculo expositæ. Tum Imperator prudens consilium pro temporis ratione secutus, astutia Barbarum aggressus est. Nam missis ad illum legatis, modis omnibus eum placare studuit. Ac cum postularet, vt Imperator Saturninum & Aurelianum duos Consulares viros, ordinis senatorij facile principes, quos ipsius conatus retardaturos suspicabatur, ad eum mitteret, Imperator etsi animo inuito, necessitati tamen parens temporis, concessit. Illi vtpote pro Repub. mortem oppetere admodum cupientes, exelso & erecto animo Imperatoris mandato obtemperarunt. Proinde in planicie in qua equos ad cursum exercere solent, longè à Chalcedone, Barbaro obuiam facti sunt, ad quemcunque cruciatum subeundum parati. Verum isti ab illo

illo nihil perpessi sunt mali: atque ille rei cupidam dissimulans, Chalcedonem contendit. Ibi Arcadius ei fit obuiam. Ac cum Imperator & Barbarus simul in templo essent, in quo corpus Ephemiæ Martyris conditum & sepultum est, iuriurandum mutuo dant, se reuera, alterum alteri, non aliquando facturos insidias. Cæterum quamvis Imperator, vir qui iurisiurandi religionem, vt pote pius permagno æstimabat, iuriurandum firmè seruauit: tamen Gainas & fœdera rupit, & ab eo, quod apud animum suum proposuerat, minimè destitit, sed in vrbe Constantinopoli, & in vniuerso Imperio Romano si modò posset incendia facere, prædasq; agere cogitauit: Itaque Constantinopolis propter infinitas Barbarorum copias, quæ illam occupabant, Barbara ferè facta est: eiusq; ciues & incolæ captiuorum loco habit. Tam graue etiam imminebat periculum ciuitati, vt Cometa maximus à cælo ad terram usque peruadens (similem verò antea nemo aliquando aspicerat) illud ipsum portenderet. Gainas primum omni exuto pudore argentariorum officinas, in quibus argentum publicè vendi solet, diripere in animo habuit. Sed cum fama conatum eius ante patefecisset, quām rem aggressus sit, & argentarii propterea cauerent, ne argentum in mensis nummulariis exponeretur, ille deinde aliud facinus tentare constituit: & cum iam nox esset, Barbarorum multitudinem ad Palatium incendendum mittit. Quo quidem tempore planè constabat, quām illa ciuitas Deo curæ esset.

Nam multitudo Angelorum, qui speciem hominum armatorum corpora immani magnitudine habentium præ se ferabant, illis, qui insidias vastando Palatio parauerant, visa fuit: quos Barbaři ingentem reuera exercitum & strenuum esse suspiciati, obstupefacti sunt, indeq; se subduxerunt.

Quod, postquam Gainæ nuntiatum fuit, incredibile videbatur. Nam certò sciebat tantas copias armatas Romanorum (in singulis enim ciuitatibus separatim collocatae erant) ibi adesse non potuisse. Nocte igitur sequenti, & post etiam non semel, alios misit. Vbi vero ad eum sæpius milites eò mittentem eadem fuere relata (angeli enim Dei idem visum semper oculis insidianantium subiacerunt) tandem ille ipse cum ingenti manu profectus, illo
de mi-

S O C R A T . H I S T O R .

de miraculo periculum facere voluit. Ac cum pro certo inteligeret militum multitudinem esse, eamque interdiu delitescere, noctu autem eius conatus resistere, callidum admodum cepit consiliū, quod ut ipse putabat, Romanis magnopere incommodaret, at, ut rei declarabat euentus, vehementer commodauit. Simulat se dæmonio agitari: & ob eā causam ad templum D. Joannis Baptiste (aberat quidem illud à ciuitate ad septimum lapidem) quasi preces ibi facturus, contendit. Proficiscuntur vna cum illo Barbari, qui arma secū clam ex vrbe partim doliis occultata, partim aliis quibusdam machinis concocta extulerant. Ac cum portarum custodes, dolo deprehenso, tela exportari prohiberent, Barbari, strictis gladiis, eos interemerunt. Inde grauis tumultus ciuitatem occupat: omnibus mors impendere videbatur. Veruntamen ciuitas, portis illius vnde firmè occlusis, communisq;; in tuto fuit. Imperator autem prudenti consilio in tempore vsus, Gainam palam hostem pronunciat: Barbaros, qui in vrbe remanebant, trucidari iubet: vniusq;; diei spatio post portarum custodes occisos interposito, milites cum Barbaris intra portas, prope ecclesiam Gotthorum (ibi enim Barbari, qui in vrbe remanserant, erant in unum collecti) manu configunt: ecclesiam incendunt: permultos illorum trucidant. Gainas, vbi eos, qui nondum erant è portis egredi, imperfectos accepit, animaduertitque fraudulentos ipsius conatus minimè ex sententia procedere, decedens è templo in partes Thraciae contendit. Et cum Cherronesum aduertaret, inde traijcere, & Lampsacum proficiisci maturat: ut partes versus Orientem usq;; ex eo loco suæ ditioni subijceret. Vbi verò Imperator copias per terram perque mare ante eius aduentum illò miserat, miraculum planè insigne diuina prouidentia illuc denuo editum fuit. Nam cum Barbari nauigis carerent, rates fabricari: inque illis transmittere cœperunt: Romanorum classis eodem ferè momento ad nauigare: Zephyrus grauiter spirare. Et ut Romani nauibus facile traicerunt: sic Barbarorum maxima pars pariter cum equis in ratibus tempestatis violentia huc illucque agitata, ab se mutuo disiecta fuit, marisque fluctibus obruta periit: nonnulli autem à Romanis demersi interierunt. Ad hunc modum itaque ingens Barbarorum

barorum multitudo illo tempore è medio sublata est.
 Gainas verò inde digressus, & per Thraciam fugam faciens, in alias Romanorum copias forte incidit, à quibus ipse simul cum Barbaris, qui cum eo erant, interemptus est. Atque ista quidem obiter de Gaina sint à nobis commemorata. Quòd si cuiquam placet res in eo bello gestas accuratè cognoscere, legat Gainiam Eusebii Scholastici: qui eodem tempore Troili Sophistæ discipulus fuit. Iste, illius belli spectator factus, res in eo gestas quatuor libris Heroico carmine conscriptis narravit. Et quoniam recens erat rerum gestarum memoria, ideo ob illud poëma magno in honore habitus fuit. Nuper etiam Ammotius Poëta, idem argumentum carmine contexuit, & ad vndecimum cōsulatum Theodosii Iunioris, quem cum Fausto gesit, coram illo ipso Imperatore recitauit, indeq; summam laudem est consecutus. Bellum hoc finem habuit, Stelichone & Aureliano Coss. Proximo anno cōsulatum gessit Phraitus: Gotthus quidem genere, sed cum populo Romano magna benevolentia coniunctus: qui in hoc eodem bello adeò strenuè & fortiter dimicauerat, ut propterea consulatus dignitatem sit assecutus: quo quidem Coss. Imperatori Arcadio filius natus fuit, Theodosius ille bonus, quarto Idus Aprilis. Sed de his satis superque videmur dixisse.

De schismate inter Theophilum Alexandriae Episcopum, & qui degebant in solitudine monachos, & quòd Theophilus Origenis libros anathemate damnauit.

CAP. VII.

DV M his procellis iactantur res Romanorum, illi, quibus sacerdotii dignitas tributa fuit, dolos contra seipso mutuò commoliri, ad insigne religionis Christianæ dedecus aggressi sunt. Etenim eodem tempore alijs eorum, aduersus alios tumultus concitare cooperunt. Quæ pestis ab AEgyptiis sumpxit initium. Causa autem talis fuit. Erat paulò antè quæstio posita, Vtrum Deus sit corpus, humanaque sit prædictus figura, an corpore vacet, &

non